

Goethe-tisztelet ünnepi nagyheteinek. A Jaschik-iskola növendékei, túlnyomórészt fiatal lányok, hódolnak itt a weimari kegyelmes úrnak a ragyogó papirosokkal és színpadok piros fényével. Tudjuk, a hódolatnak ez a fajtája nagyon kedves volt az öreg költőnek. A romantikus, sőt forradalmi lelket meglátni, azután a klasszikus zengést átültetni műveiből a színpad kis kozmoszába, mindezt pedig szcenikai elevenséggel megtestesíteni, a legszebb prólógus az ő ünnepléséhez. Az tehát, amivel részt veszünk a frankiurti Goethe-kiállításon, ötlet és ízlés, sőt sokszor meglepően nagyvonalú. A rajzoló és festő növendékek néhány hétre vagy hónapra elmélyült szcenikusokká változtak. Két jó mester szava irányította őket: a saját tanárakon kívül egy finom rendezőtehetség, dr. Németh Antal, a szegedi dramaturg. Az előbbinek dekoratív útmutatásait szerencsésen egészítették ki a rendező és színpad-technikus precíz tanításai. A legegyszerűbb színpadi díszletek is pontos alaprajzi vázlatok szerint készültek s akkora számvetéssel, mintha már holnap meg is valósulnának. A kis makettek mindegyike él, sőt vele rezeg a színpadi esekelménnyel: egyik talán inkább Gordon Craigh, másik inkább Reinhardt szellemében. Különösen a romantikus lehetőségeket szeretik kiaknázni a fiatal növendékek. A sok kis színpad mindegyike az ész és szív közöségében fogamzott: mégis a legpregnansabban a Jaschik—Benedek Kata-féle Fauszt-szenárium és a Békeffi Endrétől származó Iphigenia-színpad fejezi ki a dráma lelkét. Már sokkal több kifogásolni valót lehetne a jelmeztanulmányok közt találni. A falakon végigvonuló kosztüm- és arcfestési kísérletek nagyon érdekes iskolai stúdiumok, de még nem mindegyik érett meg arra, hogy kiállítsák. S még fokozottabban vonatkozik ez a papirosból való álarckra, melyek csak rontják az ünnepi hangulatot. Annyi finom kis ékszerdoboz, muzsikálóláda, baba-színpad leheli itt a nagy mester mágikus lelkét, hogy ezekben töretlenül s tisztán szólal meg a német költő minden lírai szenvedélye és minden drámai építőereje.

N. P.

• P Á L Y Á Z A T O K •

A TÁRSULAT TERVPÁLYÁZATA. A mai néhez körülmények között rendkívül fontos akeiőt kezdett a Társulat vezetősége azzal, hogy korszerű, modern és olcsó lakberendezési bútortervekre, továbbá használati tárgyakra, ú. m. fa-, ötvös-, bőrdíszmű-, kerámia- és porcellántervekre pályázatot hirdetett, amelyen minden magyar önálló tervező és iparművész résztvehetett.

A titkos pályázat f. év március hó 21-én déli 12 órakor járt le. A pályázati felhívást a Társulat vezetősége sok száz példányban küldte szét a tervezőknek és iparművészeknek.

A tervek díjazására a Társulat 2000 pengő tűzött ki. A beérkezett szobatervek közül a tíz legjobban megfelelő szobaterv tervezője egyenként száz pengő tiszteletdíjban részesül. A második csoportba tartozó iparművészeti tervek díjazására a Társulat szintén ezer pengőt fordít akként, hogy

a legmegfelelőbb tervek díjazása húsz és hatvan pengő között váltakozik.

Emellett a Társulat közreműködik abban, hogy amennyiben a tervezőnek kivitelezője nem akad kiállítás céljára, megfelelő műiparosokkal összehozza és a Társulat kiállítási helyiségében történt eladás esetén a tervezési tiszteletdíj, mellyel a részletrajzok elkészítése is jár, a tervező művész részére biztosíttassék.

A beérkezett terveket az Országos Magyar Iparművészeti Társulat bírálóbizottsága bírálja. A tervek a bíráló után a Társulat helyiségében öt napig kiállításra kerülnek.

Általános követelmény, hogy a tervek alapján elkészítendő tárgyak anyagszerúsége és technikai szempontból könnyű sokszorosítása biztosítható legyen. A magyar iparművészeti jelleg feltétlenül modern formában nyilvánuljon és újszerű, ízléses formájuk mellett viszonylag olcsón legyenek előállíthatók. Végül szem előtt tartandó még a tárgyak gyakorlati használhatósága.

• SZAKIRODALOM •

FÉLSZÁZADOS JUBILEUM. Ötvenéves nyomdászokodásának emlékiratait egy nagyon kedves könyvben írta meg Kner Izidor gyomai könyvnyomtató. Nem íróember s mégis gyönyörűség olvasni a könyvét, melynek címe: «Fél évszázad meggyéjén.» Mert a visszaemlékezései mögött a magyar vidéki életnek s egyúttal a jó magyar mestermunkának példaadó kultúrája áll. Oly családban, melyben esupa kompaktor volt az űs, valóban ki kellett virágoznia a könyvek szeretetének. De hogy azt azután nyugateurópai színvonalra is emelte, az Kner Izidor egyéni érdeme. Ebben a könyvben a háború előtti két évtizednek nagy művészi akarása a legmegkapóbb vallomás. A vidéki közigazgatás számára dolgozó nyomdából a báli meghívók, a verseskönyvek, a humoros kiadványok egyszerre a magyar grafikai ipar első műhelyét teremtették meg. A «Röpke Lapok» számára huszonöt évvel ezelőtt szinte lámpással kellett keresni a művészeket, kik 100 koronáért is csak nehezen adtak rajzokat a meghívók számára. De a csodalámpa ott volt Kner kezében. S mialatt egyfelől a községi nyomtatványok hatszázféle sablonját nyomtatta, más oldalon egész sereg grafikusművészt foglalkoztatott s Major Henrik, Divéky, Kozma és mások neveit vitte bele az itthoni s külföldi amatőrök tudatába. Ugyanakkor pedig a könyvnyomtatásnak tipográfiai szintjét is — szinte az egész magyar szakmára vonatkoztatva — ő emelte fel hatalmas iramban. A régi fejlécek, humoros záródíszek, mindenféle Buchschmuckok, amikkel a múlt század vége ajándékozta meg a nyomdaipart, lassan eltűnédeztek nemzetközi szellemükkel. S helyükre egy komoly, nemes, magyar, klasszikus tömörségű könyvforma lépett. Ebben is ő ütötte meg a hangot, ízlésével, szívességével s gavalléros kiadói gesztusával. El lehet mondani, hogy mint egykor reklámgrafikájának, úgy három évtizeden át könyveinek megjelenése is szenzációt keltett s a legjobb külföldi officinákkal vetélkedett

a gyomai műhely hatása. Közben pedig Kner bácsi a világháború komorságában, az élet öldöklő harcában is megőrizte fiatalos érdeklődését minden iránt, ami szép, ráért még humoros adomagyűjtemények szerkesztésére s pajzán aforizmák kiröppentésére is és minderről az ötvenéves emlékről olyan könyvben számol be, melynek külső szépsége s belső tisztasága maga is példaadó. (N. P.)

TÉR ÉS FORMA februári száma részletesen ismerteti Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek új, Markó-utcai transzformátorépületét és bérházát. A Rockefeller-intézet új építkezései, néhány autóbusz- és villamos-várófülke, élelmiszerárúsító bódék, néhány modern üzletportál és az új, nagyszabású Flóris cukrászda ismertetése adják a lap magyar anyagát, a lap túlnyomó részét. Kiegészíti a fenti anyagot a párizsi Ford-ház és néhány skandináv pályaterv ismertetése. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Podmaniczky-u. 27. Tel.: 120—69. és 249—92.

• TÁRSULATUNK • • KÖZLEMÉNYEI •

TÁRSULATUNKBAN a Magyar Iparművészet utolsó számának lapzárása óta rendkívül intenzív munka folyt, amelynek kiemelkedőbb mozzanatairól az alábbiakban tájékoztatjuk tagjainkat.

Az 1931. nov. 18-án Seenger Béla alelnök elnöklésével tartott választmányi ülés dr. Czákó Elemér h. államtitkár, a jelölőbizottság elnöke által beterjesztett közgyűlési jelölő listát egyhangúlag elfogadta és hozzájárult mindazon előterjesztésekhez, amelyeket Menyhért Miklós az ügyvezetéssel megbízott választmányi tag tett az 1931. december havában rendezendő karácsonyi kiállításra vonatkozólag.

Az 1931. december hó 20-án délelőtt 11 órakor az Iparművészeti Múzeumban tartott közgyűlést — amelyet a július 6-iki megsemmisített közgyűlés helyett kellett tartani — rendkívül nagy érdeklődés előzte meg. A közgyűlésen, amelyen dr. vitéz József Ferenc kir. herceg, társulati elnök elnökölt, közel 500 tag jelent meg. Őfensége megnyitó beszédében annak a reményének adott kifejezést, hogy a közgyűlés határozataival lehetővé fogja tenni az együttes és harmonikus munkában való haladást, amelyben a mai nehéz viszonyok között is szerencsésen egyesül majd az idősebbek tapasztalata és lelkesége a fiatalság lelkeségével és törekvéseivel. A jegyzőkönyv vezetésére az elnök Menyhért Miklós az ügyvezetéssel megbízott választmányi tagot, a hitelesítésre Ágotai Lajos és Jungfer József választmányi tagokat kérte fel.

Szablya János vál. tag napirend előtti felszólalásában indítványozta, hogy a közgyűlés kérje fel az elnök úr Őfenségét, hogy Seenger Béla alelnöknek tolmácsolja a közgyűlés őszinte részvétét édesanyjának elhúnyta alkalmából. Az indítványt a közgyűlés egyhangúlag fogadta el.

A választmányi és számvizsgálói jelentéseket a közgyűlés egyhangúlag elfogadta és a vezetőségnek a felmentvényt megadta.

Hauswirth Ödön vál. tag mint a gazdasági bizottság elnöke az 1931. évre szóló költségvetést ismertette, amelyet a közgyűlés szintén egyhangúlag fogadott el.

Dr. Nagy Árpád ny. államtitkár a közgyűlés nevében hálás köszönetet mond vitéz József Ferenc kir. herceg Őfenségének a mai közgyűlés vezetésének elvállalásáért és azért a meleg érdeklődésért, amelyet a magyar kulturális mozgalmak iránt, de különösen az Országos Magyar Iparművészeti Társulat ügyei iránt oly nagy szeretettel tanusít. (Lelkes éljenzés.)

Az elnök dr. Nagy Árpádnak és a közgyűlésnek köszönetet mond a szép szavakért és bejelenti, hogy a közgyűlés napirendjének következő pontja egy alelnök, 16 választmányi tag és 5 számvizsgálónak a megválasztása. Felteszi a kérdést, hogy a közgyűlés elfogadja-e a jelölő bizottság által összeállított és a választmány által jóváhagyott hivatalos listát. Minthogy a közgyűlés az indítványt nem fogadta el egyhangúlag, a szavazást elrendelte. Indítványára a közgyűlés a szavazatszedő bizottság elnökévé Waelder Gyula műegyetemi tanárt, az I. sz. bizottság tagjaivá: Bodon Károlyt, Gorka Gézárt, jegyzőjévé Helbing Lászlót, a II. sz. bizottság tagjaivá: Jakab Gyulát és Héber Antalt, jegyzőjévé Keleti Ilonkát, a III. sz. bizottság tagjaivá: Kulesár Sándort és Urbányi Vilmost választotta meg.

Az elnök a választások megejtésének tartamára a közgyűlés tárgyalását felfüggesztette. A rendkívül sok résztvevőre való tekintettel a szavazás izgalmas hangulatban, de rendben folyt le s körülbelül két órán át tartott. A közgyűlés újból való megnyitása után az elnök felkérte Waelder Gyula műegyetemi tanárt mint a szavazatszedő küldöttség elnökét az eredmény ismertetésére. Waelder Gyula a szavazatszedő bizottság jegyzőkönyvét felolvassa, amely szerint a közgyűlés hatalmas többséggel a hivatalos listát fogadta el.

Az elnök ennek alapján mint határozatot mondta ki, hogy a közgyűlés a következőket választotta meg három évi időtartamra.

Alelnökké: Szablya Frischauf Ferencet.

Választmányi tagokká a következő tervezőket: Árkay Aladár, Grabowiczky León, Ligeti Miklós, Nádler Róbert, Urbányi Vilmos, a következő műiparosokat: Jungfer József, Kulesár Sándor, Lingel Károly, Mattyasovszky Zsolnay Tibor, Róth Miksa; a következő műbarátokat: Ágotai Lajos, Majovszky Pál, Petrovics Elek, Szőnyi Ottó, Waelder Gyula, Ugron Gábor.

Számvizsgálókká egy évi megbizatással rendes tagokká: Brunner Antalt, Dános Gézárt, Héber Antalt; póttagokká: Jakab Gyulát és dr. Szőnyi Lászlót.

A közgyűlés végül egyhangúlag fogadta el következő indítványt:

«Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat választmánya a mai közgyűlésnek azt indítványozza,